

MAREIKE HENNINGS – ISABEL ROESSLER

CHE Egyetemi Rangsor: Bachelor – és mi jön utána?

AZ ÜZEMGAZDÁSZ MESTERKÉPZÉS HALLGATÓINAK ÉS OKTATÓINAK FELMÉRÉSE

Idén tízéves a Bolognai Nyilatkozat. 1999 júniusában 29 európai ország felsőoktatásért felelős minisztere és képviselője írta alá a Bolognai Nyilatkozatot.¹ A folyamat egyik célja az, hogy a közös kétfélepcsős rendszerre² történő átállás segítségével kiegyenlítődjenek az oktatási rendszerek. Az első oktatási ciklust követően lezárható a szakmailag minősítő (bachelor) alapképzés. A második ciklus után érhető el a mesterfokozat. A reformfolyamat már több éve zajlik, és az oktatási feltételek javulását, illetve megváltozását várják tőle. A Centrum für Hochschulentwicklung GmbH (CHE – Felsőoktatási Fejlesztési Centrum) is számba vette a kétfélepcsős tanulmányi rendszerre történő átállás eredményeit, és a 2008-as CHE Egyetemi rangsorba beépítette az üzemgazdász mesterképzés speciális rangsorát.³ Az oktatási feltételek megítélése mellett a mesterképzésen részt vevőket a CHE rangsor megfelelő részében arról is kérdezték, hogy miért döntöttek a mesterképzés mellett, visszatekintve hogyan ítélik meg az alapképzést és milyen tanulmányokat folytattak az egyetem előtt. Ugyanerre a ciklusra vonatkozóan a CHE professzorokat is megkérdezték arról, hogy mi a véleményük a reformfolyamattal összefüggő esélyekről. Az oktatók arról is nyilatkoztak, hogy a reform által megnyílt bizonyos lehetőségeket értelmesnek tartják-e.

Módszerek

A CHE mester rangsorához összesen 25 egyetemről és 29 szakfőiskoláról, valamint két németországi Business Schoolról kérdezték meg hallgatókat. A kérdés előfeltétele az volt, hogy legalább 30 diák a második szemesztertől a szakterület beiratkozott hallgatója legyen, és csak olyan évfolyamokat vontak be a mintába, melyek legkésőbb a 2007/2008-as tanév első szemeszterében indultak. Összesen 5808 hallgatót irtak össze, ebből 1381 vett részt a megkérdezésben. A válaszadási hajlandóság szakfőiskolákon 28%-os, egyetemeken 22%-os volt.

Az egyetemi statisztikai adatok alapján a 2007/2008-as téli szemeszterre 8960 hallgató iratkozott be üzemgazdász, illetve üzemgazdaságtan/menedzsment mesterképzésre. Megoszlásuk: 58% férfi, 42% nő.⁴

Jelen tanulmány konzekutív évfolyamait érintő mintavétel megoszlása megfelel a lakossági meg-

(1) Lásd Az európai oktatási miniszterek közös nyilatkozata (1999). Europäische Hochschulraum 2007. 12. 19. http://www.bmbf.de/pub/bologna_deu.pdf.

(2) Lásd J. Witte (2006): Change of Degrees and Degrees of Change. Comparing Adaptations of European Higher Education Systems into the Context of the Bologna Process. Enschede: CHEPS/Universiteit Twente

(3) P. Giebisch - M. Hennings - I. Roessler (2008): A CHE Egyetemi Rangsor bővítése - Tanulmány az üzemgazdász szakon mesterképzésen részt vevők megkérdezése alapján. Hozzáférhető: www.che.de/downloads/CHE_AP15_Masterstudie_BWL_2008.pdf

(4) Statistisches Bundesamt (2008): Oktatás és kultúra: egyetemi hallgatók, 344. oldaltól

oszlásnak: a konzekutív mesterképzési évfolyamokon megkérdezettek 59%-a férfi volt, 41%-a nő. Ezzel szemben a nem konzekutív/továbbképző mesterévfolyamokon a résztvevők 76%-a férfi és 24%-a nő.⁵

Mesterszakok profiljai Németországban

Németországban a mesterszakokat több szempont alapján lehet csoportosítani. Az egyik bontás szerint beszélhetünk erősebben kutatásorientált profilú, illetve erősebben gyakorlatorientált profilú mesterszakokról. (A bachelor szakoknál ilyen bontás nincsen.) Egy másik bontás szerint vannak konzekutív (követőleges, folyamatos), nem konzekutív és továbbképző mesterszakok. E besorolásokat az akkreditációs eljárásban ellenőrzik. A továbbképző mesterszakok lényege, hogy a bachelor (vagy azzal egyenértékű) oklevél megszerzése után bizonyos (általában egy év) munkatapasztalatot kell szereznii a mesterképzés megkezdése előtt. A nem konzekutív mesterszak annyit tesz, hogy a képzés nem épül tartalmilag egy konkrét előzmény-bachelor szakra. A konzekutív mesterszak tartalmilag egy konkrét bachelor szakra épül, szakmailag továbbépíti/mélyíti az ott szerzett ismereteket, vagy akár - a tartalmi összefüggés megőrzésével - interdiszciplinárisan bővítheti is azokat. A konzekutív képzésben alapszabály, hogy a tanulmányi idő összesen nem lehet több mint tíz félév: ez persze megvalósulhat 6+4, 7+3 és 8+2 rendszerben is. A konzekutív mesterszak (tévedés ne essék, nem osztatlan képzésről van szó) időben és térben szétválasztható: azaz az adott bachelorhoz kapcsolódóan más intézményben is lehet mesterfokozatot szereznii, illetve egy munkaerő-piaci kitérő után (hisz a bachelor szakok önálló végzettséget és szakképzettséget adnak), pár év múlva is meg lehet fejlnii a bachelort egy mesterrel. A bachelor hallgató akár közvetlenül, akár munkatapasztalat megszerzése után természetesen nemcsak az adott bachelor szak konzekutív mesterszakán emelheti végzettségi szintjét, hanem választhat egy nem konzekutív mesterszakot, vagy (némi munkatapasztalattal) továbbképző mesterszakot is. Utóbbi párosításoknál az sem baj, ha a bachelor például 8 féléves volt, a mester pedig 4 féléves. Akár 3, akár 4 éves a bachelor, egyenrangú végzettségnek számít, s természetesen a mesterszakoknál sincs megkülönböztetés sem azok hossza, sem profiljuk szerint. (szerk.) A mesterképzésben részt vevő hallgatók munkaerő-piaci esély-megítélését szembeállítottuk a professzorok erre vonatkozó véleményével. A CHE 2008-as egyetemi rangsorának⁶ elkészítése után a megkérdezett oktatóknak lehetőségük volt még egy közvélemény-kutatáson részt venni. Miután ezek az oktatók kitöltötték a rangsoroláshoz szükséges kérdőívet, továbbléphettek egy közvélemény-kutató linkhez.⁷ Ebben a megkérdezett oktatóknak mintegy fele vett részt, a másik fele a CHE egyetemi rangsorhoz szükséges kérdések megválaszolásával befejezte közreműködését. Ez azt jelenti, hogy az eredetileg megkérdezett professzorok negyede (183 egyetemi, illetve 493 szakfőiskolai professzor) vett részt a közvélemény-kutatásban.

(5) A konzekutív mesterképzés engedélyezéséhez ugyanazon a szakirányon szerzett alapképzés szükséges. A nem konzekutív azt jelenti, hogy a mesterképzést egy másik szakon elvégzett alapképzés előzte meg. A továbbképző mesterképzést az alapképzést követő szakmai tevékenység előzte meg. Mivel a vizsgált nem konzekutív évfolyamok az üzemmgaadász mesterképzési program tanulmányában egyidejűleg a továbbképző évfolyamok kivételével szerepeltek, és az indikátorokra vonatkozó középértékeket össze lehetett hasonlítani, úgy a továbbképző és a nem konzekutív évfolyamokat ebben az értékelésben összefogtuk.

(6) Lásd S. Berghoff - P. Giebisch - C.D. Hachmeister - G. Federkeil - M. Hennings - D. Müller-Böling - I. Roessler (2008): CHE egyetemi rangsor 2008 - Eljárési módok és indikátorok. Hozzáférhető: www.che.de/downloads/Methoden_Hochschulranking_2008_API06.pdf

(7) A közvélemény-kutatás nem függött össze a rangsorral. Az adatokat elkülönítve tárolták, és a kiértékelés során nem lehetett felhasználni. Ezt a résztvevőknek az eligazítás során el is magyarázták.

Eredmények

Szakmai tevékenység a mesterképzés megkezdése előtt

A kétlépcsős oktatási rendszerre történő átállás új lehetőségeket nyit az egyéni szakmai és tanulmányi pályafutás alakításában. Az alapképzést lezárva a hallgatók vagy közvetlenül jelentkeznek mesterképzésre, vagy előbb a szakmában helyezkednek el. A konszekutív mesterképzésben lévők 21%-a azt jelölte meg, hogy az alapképzés és a mesterképzés között dolgozott. A nem konszekutív, illetve továbbképző évfolyamokon ezzel szemben 82% dolgozott a köztes időben, ebből megint csak 82% egy évig vagy tovább.

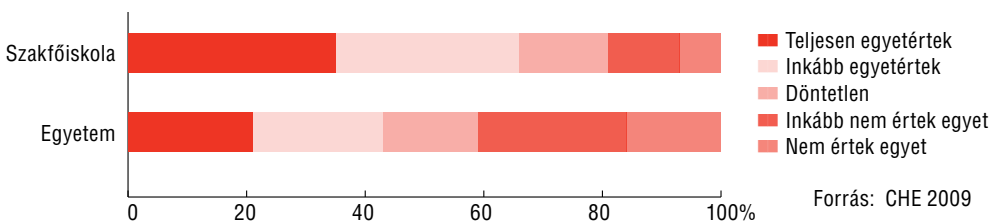
1. táblázat. Munkavégzés a mesterképzés felvétele előtt

Munkavégzés	Konszekutív		Nem konszekutív/továbbképző	
	Szám	Százalék	Szám	Százalék
Nem dolgozott	396	79	53	17,7
Dolgozott	105	21	247	82,3

A legutolsó csoportban a várakozásnak megfelelően magas a szakmai gyakorlattal rendelkezők száma, hiszen a továbbképző évfolyamhoz feltétel a megelőző, minimum egy éves munkavégzés. A mesterképzésben részt vevő nem konszekutív és továbbképző hallgatók eredményei együttesen jelennek meg, így a szakmai gyakorlattal rendelkezők aránya nem 100%.

Az üzemgazdász szakokon oktatók felmérésében volt egy idevágó kérdés: A professzoroktól megkérdezték, hogy hasznosnak tartják-e, ha az alapképzésben részt vett üzemgazdászok szakmai gyakorlatot szereznek, mielőtt a mesterképzésre jelentkeznének. A konszekutív évfolyamok hallgatói azok, akiknek alapképzése tartalmilag megfelel az üzemgazdász szaknak, és akikre az oktatóknak feltett kérdések vonatkoznak. A konszekutív évfolyamokon megközelítőleg a beiratkozottak 1/5-e dolgozott az alapképzés elvégzése után.

1. ábra. Az üzemgazdász professzorok egyetértése azzal a kijelentéssel, hogy „Értelmesnek találok, hogy az alapképzést lezáró hallgatók a szakomról szakmai tapasztalatot gyűjtenek, mielőtt mesterképzésre vállalkoznak”

A szakfőiskolai professzorok túlnyomó része eszerint hasznosnak tartja az alapképzést követő szakmai tapasztalatgyűjtést a mesterképzés felvétele előtt (vagyis a „teljesen egyetértek” vagy „inkább egyetértek” megjegyzést jelölték meg). Az egyetemeken esetében azon professzorok aránya, akik ugyanígy döntöttek, alig nagyobb, mint az ennek ellenkezőjét gondolóké (1.ábra).

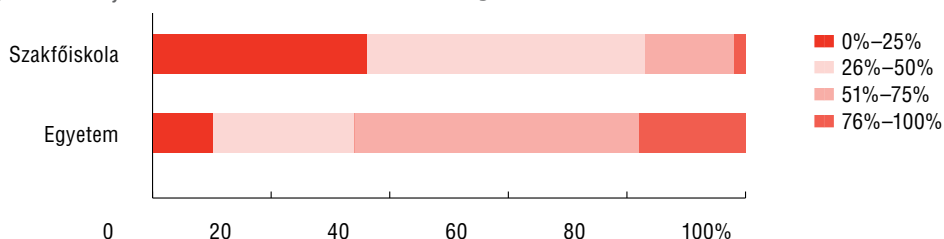
Azon hallgatók aránya a konszekutív mesterképzéseken 21%-os mértékkel gyengébb, akik az alapképzés és mesterképzés közti szakmai gyakorlatszerzés ezen lehetőségét kihasználják, mint azt a felsőoktatásban működő oktatók egyetértése alapján feltételezni lehetne. Mivel várható, hogy az alapképzést a

munkaerőpiacon egyre inkább elfogadják, a bolognai folyamat előrehaladtával várhatóan megnő azoknak a hallgatóknak a száma, akik a mesterképzés előtt szakmai gyakorlatot kívánnak szerezni.

Első záróvizsga és a mesterképzés felvétele közti idő

Amellett, hogy a professzorokat a képzés két fokozata közti szakmai tevékenység értelméről kérdezték, azt is tudni akarták, hogy szerintük az alapképzésen részt vevők közül hányan fognak közvetlenül mesterképzésre jelentkezni.

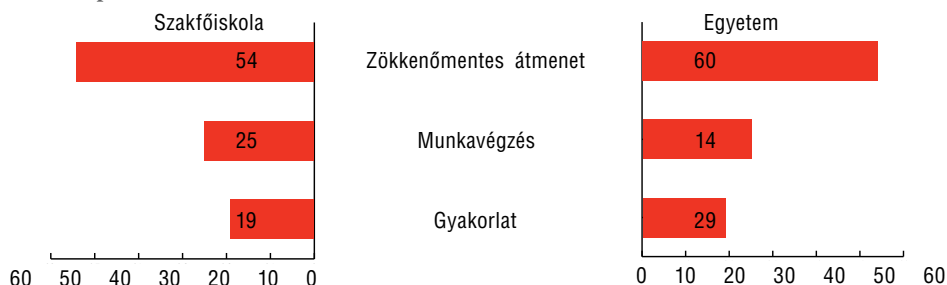
2. ábra. „Várakozása szerint hány alapképzést lezáró hallgató fog erről a szakról azonnal mesterképzésre jelentkezni?” - Annak a gyakorisága, hogy a főiskolai hallgatók az egyes válaszlehetőségeket mennyiszor választották (Forrás: CHE 2009)

A szakfőiskolákon oktatók nagy része (46%) azt várja, hogy az alapképzést befejező hallgatók kb. negyede-fele jelentkezik közvetlenül mesterképzésre. Az egyetemi professzorok nagy része (49%) arra számít, hogy a közvetlenül mesterképzésre jelentkezők aránya 51 és 75% között lesz majd. A szakfőiskolákon csak 2%, az egyetemeken pedig 18% vélekedik úgy, hogy a hallgatók 76-100%-a vesz részt az alapképzést követően közvetlenül mesterképzésen (2. ábra).

Ha a szakfőiskolai oktatók véleményét összevetjük a mesterképzős hallgatók válaszaival, akkor azt láthatjuk, hogy a professzorok nagy része helyesen vélekedett. A mesterképzős hallgatókat nem csak arról kérdezték, hogy dolgoztak-e az alapképzés és a mesterképzés felvétele közti időben, hanem arról is, hogy a két oktatási ciklus között zökkenőmentes volt-e az átmenet, illetve hogy a köztes időben pontosan milyen tevékenységet folytattak. A következő grafikon azoknak az alapképzést befejezett hallgatóknak a válaszait mutatja, akik konzekutív mesterképzésre iratkoztak be. Így vizsgálták a hallgatók azon csoportját, akiknek tevékenységét az átmeneti szakaszban a professzorok is értékelték.

3. ábra. Az alapképzést lezáró hallgatók tevékenysége az alapképzés befejezése és a konzekutív mesterképzés között (Forrás: CHE 2009)

A szakfőiskolák hallgatói közül 54 százalék zökkenőmentesnek mondta az átmenetet az alap és a mesterképzés között. Az egyetemek mesterképzősei közül pedig 60% váltott minden törés nélkül. Az is érdekes, hogy a szakfőiskolai konzekutív mesterképzősöknek kereken negyede szerzett szakmai tapasztalatot, mielőtt beiratkozott volna, akik pedig gyakorlatra mentek (legalább 3 hónapra), azok aránya kisebb. Az egyetemeken az eredmények éppen fordítva alakultak. A hallgatók sokkal nagyobb része ment hosszabb gyakorlatra, és csupán 14%-a dolgozott.

Okok a mesterképzés felvételére és a munkaerő-piaci esélyek latolgatása

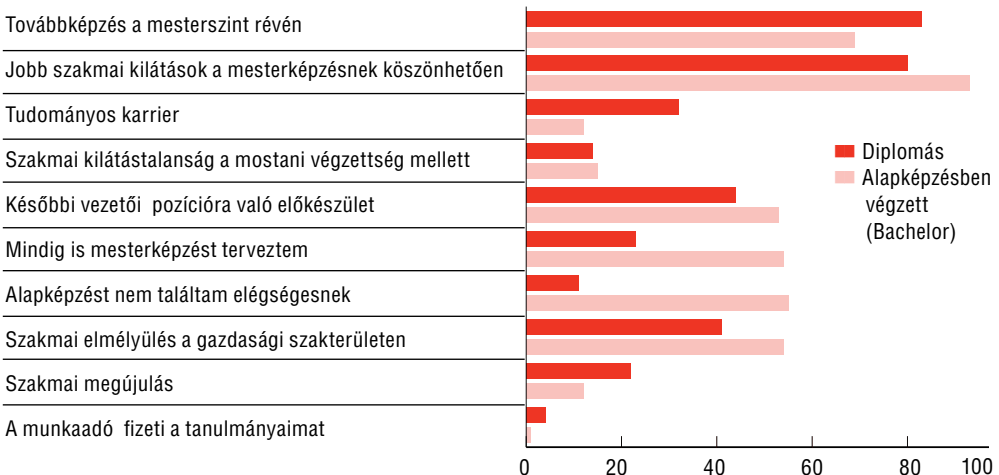
Megkérték a mesterképzésben részt vevőket, hogy nevezzék meg az okot, amiért erre a képzésre jelentkeztek. Tíz lehetséges választ kaptak meg előre, többet is bejelölhettek, azonkívül „egyéb” okot is megadhattak. Mivel a bachelor-minősítéssel rendelkező mesterképzősök a diplomás hallgatótársaiktól abban különböznek, hogy olyan képzést végeztek el, amely a kezdetektől magába foglalta egy mesterképzés lehetőségét, ezért az itt bemutatott értékelésben ez a két csoport elkülönül.

A konzekutív mesterképzésben részt vevő hallgatók esetében 70 diplomás és 400 alapképzésben részt vett hallgatót értékelték. A nem konzekutív mesterképzésben részt vevők esetében a vizsgálat 181 diplomást és 58 alapképzésben részesültet érintett. Ezekből a számokból látható, hogy a konzekutív és a nem konzekutív/továbbképző évfolyamok a hallgatók különböző csoportját vonzották: azon hallgatók aránya, akik már rendelkeztek diplomával, igen magas a nem konzekutív/továbbképző évfolyamokon. Ezek tehát olyan személyek, akik már lezártak egy négy-hat éves tanulmányi szakaszt, és kihasználják a mostani átmeneti időszakot, hogy részt vegyenek egy rövid mesterképzésen, és ez által az eddigi szakterületük-től eltérő ismeretekhez jussanak. Egy diplomás pszichológus például, aki üzemgazdász mesterképzésben szándékozik részt venni, azért, hogy a személyzeti munkában magasabban képzett legyen.

Mindkét csoport esetében a konzekutív mesterképzés felvételének leggyakrabban megnevezett okai a következők voltak:

- Továbbképzés a mesterszint révén
- Jobb szakmai kilátások a mesterképzésnek köszönhetően

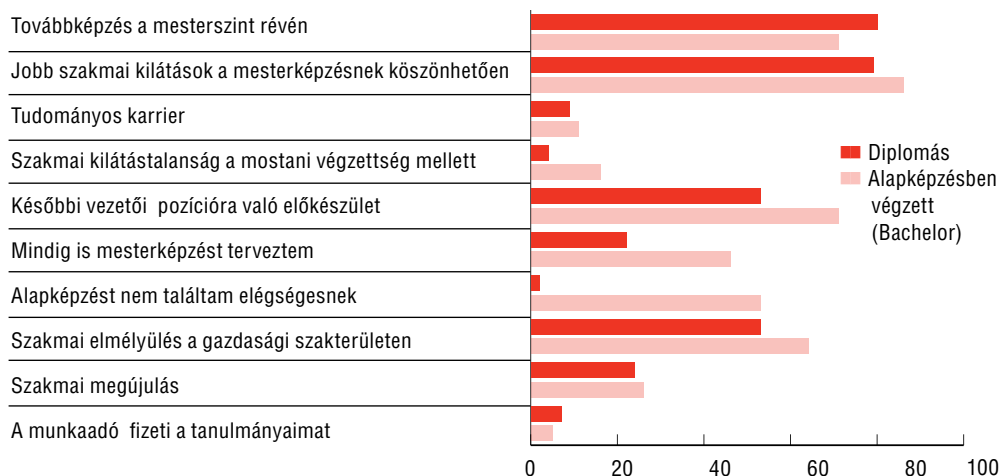
4. ábra. Konzekutív mesterképzés felvételének okai (Forrás: CHE 2009)

Az alapképzésben részt vett, konsekutív mesterképzésre beiratkozott hallgatók 93%-a úgy gondolja, hogy a mesterfokozattal jobbak a szakmai kilátásaik. A diplomások 80%-a is ezt adja meg a jelentkezése okaként. Mesterképzés általi továbbképzést a diplomások 83%-a, az alapképzésben részt vettek 69%-a jelölt meg.

Feltűnő, hogy azoknak a hallgatóknak az aránya, akik az eddigi végzettségükkel nem láttak esélyt a munkaerőpiacon, egyforma nagyságú mind a diplomás, mind pedig a bachelor-csoportban. A korábban alapképzésben részesült mesterképzősök között a „Későbbi vezetői pozícióra való előkészület”, „Szakmai elmélyülés a gazdasági szakterületen” és az „Alapképzést nem találtam elégségesnek” egyértelműen 50% fölött volt. Az alapképzésben részt vetteknek több mint fele „mindig is mesterképzésre vágyott”. A diplomásoknak alig 23%-a állítja ugyanezt magáról. A nem konsekutív mesterképzésben részt vevők is a „Továbbképzést” és a „Jobb munkahelyi kilátásokat” nevezik meg leggyakrabban.

5. ábra. Nem konsekutív/továbbképző mesterképzés felvételének okai (Forrás: CHE 2009)

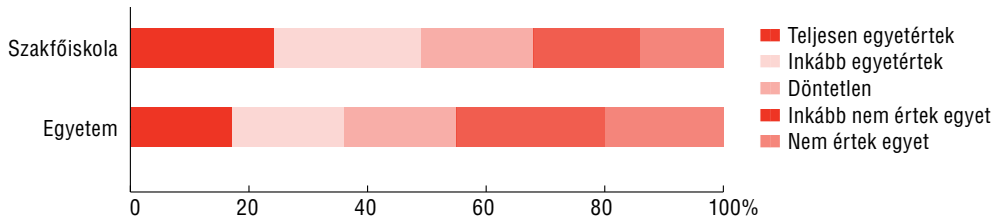

A nem konsekutív mesterképzésben részt vevő hallgatók körében is gyakran választják a „Későbbi vezetői pozícióra való előkészület”-et. A korábban alapképzésben részesült mesterképzősök esetében ez 71%, míg a diplomásoknál 53%. A konsekutív évfolyamok hallgatói a „Szakmai kilátástalanság a mostani végzettség mellett” okot a diplomások közül 14%-ban, az alapképzettek közül 15%-ban választották. Ezt az okot a nem konsekutív diplomások közül csak 4%-ban, az alapképzettek közül pedig 17%-ban választották. „Egyéb” okként a konsekutív és a nem konsekutív/továbbképző évfolyamokon egyaránt megadták a „Nemzetközi tapasztalatgyűjtés”-t. Ez azzal magyarázható, hogy a szűrőpróbán megkérdezett hallgatók között sok volt a külföldi.

Összességében a kétlépcsős rendszerre történő átállás a hallgatók előtt új lehetőségeket és szabad területeket nyit meg. Eldönthetik, hogy az alapképzés után a saját főiskolájukon rögtön beiratkoznak-e mesterképzésre, vagy az alap és mesterképzés közti átmenetet arra használják, hogy egyetemet váltsanak (esetleg akár külföldre is) vagy szakmai tapasztalatokat gyűjtsenek. Arra is van lehetőség, hogy egy megfelelő nem konsekutív mesterképzéssel szakirányt is válasszanak. Amennyiben lemondanak a mesterképzésről, úgy a munkába állás még korábban is lehetséges, mint a kétlépcsős rendszer életbelépése előtt.

Felmerül azonban a kérdés, hogy mennyire vesznek észre ilyen lehetőségeket, és pozitívan értékelik-e azokat. Az üzemgazdász professzorokat megkérdezték tehát, hogy milyen lehetőségeket látnak a munkaerőpiacon az alapképzésben részt vettek számára.

6. ábra. A főiskolai, egyetemi oktatók egyetértése azzal a kijelentéssel, hogy „Pozitívan értékelem a fokozatos képzésre történő átállást a végzősök munkaerő-piaci esélyeire való tekintettel” (Forrás: CHE 2009)

A szakfőiskolákon oktatók majdnem fele, az egyetemi oktatók 36%-a ért egyet a fenti kijelentéssel.

Az, hogy a hallgatók is pozitívan látják felkészülésüket a munkaerőpiacra a kétlépcsős rendszeren belül, az alapképzésre történő visszatekintésük alapján állapítható meg. 450 alapképzésben részt vett mesterképzős hallgató választását értékelték. Az alapképzés egyes aspektusait érintő kérdésekben különbség mutatkozik a konszekutív és a nem konszekutív/továbbképző mesterképzősök között.

A konszekutív mesterképzésben részt vevők 70%-a gondolta úgy, hogy az alapképzés munkaerő-piaci megítélése nagyon jó vagy jó, és csak 4% gondolta ennek az ellenkezőjét. A nem konszekutív mesterképzősök közül is ugyan 64% jelölte be a nagyon jó vagy jó értéket, de 10% választotta a nagyon rossz vagy rossz meghatározást.

A konszekutív mesterképzősök 65%-a, a nem konszekutívok 66%-a gondolta, hogy az alapképzés során megszerzett gyakorlati ismeretek nagyon jók, illetve jók. Mindkét csoportból csak 6-6% értékelte ugyanezt nagyon rossznak vagy rossznak.

A tudományos karrierre történő előkészületeket azonban különbözőképpen értékelik. A konszekutív mesterképzősök 58%-a úgy érzi, hogy az alapképzéssel nagyon jól vagy jól előkészítette a tudományos karrierjét, ugyanezt a nem konszekutív mesterképzősök közül csak 40% látja így. Minkét csoportban 9-9% a nagyon rosszul vagy a rosszul minősítést választja.

A konszekutív mesterképzés hallgatóinak 57%-a úgy nyilatkozott, hogy az alapképzés megszerzése után szakmai területek nyíltak meg előtte. 9% ugyanezt nagyon rossznak vagy rossznak mondja. A nem konszekutív mesterképzésben részt vevők eredményei hasonlóan alakultak, kb. 53% nagyon jónak vagy jónak ítélte meg ezt, és 10% nagyon rossznak vagy rossznak.

A kétlépcsős rendszerre történő átálláskor azt is figyelembe vették, hogy a hallgatók adott esetben közvetlenül mesterképzésre szeretnének váltani. Erre utal a hallgatók nagy száma, mikor a mesterképzésre történő felkészülésről kérdezték őket. A konszekutív képzésben levők 80%-a úgy nyilatkozott, hogy nagyon jól vagy jól felkészültek a mesterképzésre. A nem konszekutív mesterképzősöknél ezt 58% állította. Mivel a konszekutív mesterképzésben részt vevők 60%-a korábban is a mostani főiskolájára járt, ezért helyénvaló lehet az a feltételezés, hogy a hallgatók azért voltak jobban felkészítve a mesterképzésre, mivel az a megelőző alapképzés közvetlen kibővítését jelenti. Még inkább alátámasztja ezt az a tény, hogy a konszekutív mesterképzésben részt vevők 87%-ban értettek egyet ezzel a kijelentéssel.

Összegzés

A kétlépcsős oktatási rendszer új lehetőségeket nyit meg a hallgatók előtt tanulmányaik felépítését illetően, pl. az alapképzés után gyűjthetnek először szakmai tapasztalatot, mielőtt az alapképzés és a munkavégzés során szerzett ismereteiket elmélyítik a mesterképzésben. Az Institut der

deutschen Wirtschaft egy tanulmánya azt mutatja, hogy mind az alapképzésben részt vettek, mind a mesterképzést végzettek elfogadják a munkaerőpiacon. 2004-ben a megkérdezett vállalatoknak már 11,5 %-a alkalmazott alapképzésben, 9,7%-a mesterképzésben részt vett munkaerőt. Azok a vállalatok, akik még nem találkoztak a kétlépcsős rendszerben végzett pályakezdőkkel, 76,8%-ban alkalmaznának alapképzetteket és 73,7%-ban mesterképzetteket.⁸ A Deutschen Industrie- und Handelskammer (Német Ipari és Kereskedelmi Kamara) egyik újabb tanulmánya egy 2007-ben végzett kutatásra hivatkozva már a megkérdezett vállalatok 22% esetében számol be arról, hogy az alap-, illetve mesterképzésben végzettek alkalmaztak.⁹ A nagy német vállalatok „Bachelor Welcome!” felkiáltása is optimizmusra ad okot a kétlépcsős rendszer végzőseinek elhelyezkedését tekintve.¹⁰

Az üzemgazdász szakfőiskolai oktatók többsége, és az egyetemi professzorok 40%-a okosnak tartja, ha az alapképzés után a hallgatók szakmai tapasztalatot gyűjtenek, mielőtt mesterképzésre jelentkeznenek. A mesterképzésben részt vevők megkérdezésének eredménye alátámasztotta az oktatók kijelentését. A konsekutív mesterképzésben részt vevő üzemgazdász hallgatók 21%-a úgy nyilatkozott, hogy az alapképzést követően munkába állt. A nem konsekutív és a továbbképző évfolyamokon, melyek eredményeit ebben a tanulmányban együttesen kezeltük, a hallgatók 82% dolgozott a mesterképzést megelőzően. Ezek szerint élnek azzal a lehetőséggel, hogy a két képzési ciklus között szakmai gyakorlatra tegyenek szert.

Mind a konsekutív, mind a nem konsekutív mesterképzős évfolyamokon a mesterképzésre történő jelentkezés leggyakoribb okaként a továbbképzést jelölik meg, amitől jobb munkalehetőséget remélnek. A konsekutív évfolyamok mesterképzős hallgatóinak a fele ugyan azt mondja, hogy nem érezte elegendőnek az alapképzést, mégis csak kevesen gondolják, hogy az eddigi alapképzésükkel nem lenne esélyük a munkaerőpiacon. A kétlépcsős oktatási rendszerre történő átállással a hallgatóknak lehetőségük nyílik arra, hogy a mesterképzésben való részvétellel újraorientálódjanak. A konsekutív évfolyamok hallgatói ezt egy olyan mesterképzés választásával tehetik meg, amely bizonyos szakmai elmélyülést ígér, pl. logisztikai menedzsment. A nem konsekutív mesterképzésben részt vevők egy természettudományos alapképzést követően üzemgazdász mesterképzés által új szakmai területeket hódíthatnak meg. A konsekutív évfolyamokon 15%, a nem konsekutívon 24% a szakmai újraorientálódás lehetőségét látja a mesterképzésben. Ezen adatokból egyértelműen látszik, hogy az új tanulmányi rendszer által megnyitott sokszínű lehetőségeket a hallgatók már most is kihasználják. Ezzel visszaigazolják a hallgatók, amit a professzoraik is gondolnak: a főiskolai üzemgazdász oktatók majdnem fele, és az egyetemi professzorok több mint harmada úgy véli, hogy a kétlépcsős képzési rendszere történt átállás pozitívan hat a végzősök munkaerőpiaci esélyeire.

A fenti tanulmány az „Im Blickpunkt” (Nézőpontban) sorozatban jelent meg. Ennek a sorozatnak minden munkája ingyenesen hozzáférhető pdf formátumban a www.che-ranking.de oldalon.

Köszönjük Dr. Johanna Witte-nek és Lars Hüningnek, a CHE korábbi kollégáinak munkáját az oktatói véleményfelmérés kérdőíveinek összeállításában.

(8) Konegen-Grenier (2004): A német egyetemeken alap- és mesterképzésben végzett hallgatóinak elfogadása és karrierlehetőségei. Lehívva 2008. 03. 11. www.hrk.de/de/download/dateien/Studie_IDW_September_2004.pdf

(9) Pankow, F. (2008): Sikerre vinni az oktatási reformot! Deutscher Industrie- und Handelskammertag

(10) Bachelor welcome! Német vállalatok nyilatkozata a bachelor és mesterfokozatokra történt német átállás alkalmából (2004). www.stifterverband.de/pdf/bachelor_welcome_070604.pdf